

Un om cu inimă mare și un copil fără... identitate

„Ce-ar fi, tată, dacă am lua la noi pe unul dintre amărâții aceia de copii?” — i-a zis într-o zi dlui Ion Rău fiica sa — cadru medical la căminul spital de copii handicapați de la Nălași.

„Adă-l, fata mea; unde ai crescut voi, trei, o mai crește și el!” a răspuns tatăl. Și astfel, din 20 august anul trecut, în familia maestrului Ioan Rău din Hăjeș și-a făcut apartința o ființă nouă, neafurată și stigmatizată de o boală care cel mai adesea îl însoțește pe nefericită toată viața: — schizofrenie. Avea 8 ani și trei luni, 9 kilograme greutate și toate semnele unei acute întârzieri în creștere și evoluție.

Sufletele celor dăruți de Dumnezeu cu mila și iubirea de oameni pot însă multe. Pot uneori corecta chiar natura în cazul unor ființe umane năpăstuite de soartă. Așa s-a întâmplat și cu copilul abandonat de o mamă denaturată, în maternitatea spitalului din Lupeni, și transferat societății de la Nălași a Spitalului Hăjeș de către Leagănul de Copii de la Hunedoara.

Copilul — pe numele său, Eugen Viorean, are acum 5 ani și nici vorbă să manifeste vreun semn de schizofrenie. Dragostea cu care a fost îngrijit în fami-

lia maestrului Rău a făcut această minune.

„Copilul însă, spune dl Rău, nu are nici o identitate. De înfiat nu-l pot înfița, căci nu știu cui să-i cer conștiința. Secția de la Nălași, de la care l-am luat, nu-l primește, spitalul Hăjeș nu-l primește. Ce să fac cu copilul, căci nu-l pot ține în familia mea în această situație, de ființă lipsită de identitate? De despărțit, nu ne-am despărțit de el pentru nimic în lume, attă l-am îndrăgit de mult și noi, și copilul. Ce să fac?” — se întreabă și ne întreabă.

Povestea e destul de întortocheată și numai cu sprijinul dlui doctor Olimpia Aldea, directorul Spitalului Hăjeș, am putut formula un răspuns la ea, fie și parțial. Copilului trebuie să i se facă înțelegerea în instituția de specialitate de la Păclșa, unde au fost transferați copiii din secția desființată de la Nălași. Trebuie apoi recuperate actele lui de naștere de la Leagănul de Copii de la Hunedoara, căutată mama sa, obținut acceptul de înfiere și apoi realizată înfierea. Mai există, dl Rău, altă răbdare în inima dumneavoastră să mai parcurgeți și acest întortocheat drum către inima unui copil?

ION CIOCLEI

O recompensă binemeritată

În numărul 366, din 16 mai 1991, al ziarului „Cuvântul Liber”, precum și în gazeta „Transporturile Române” din 4 iunie 1991, au fost publicate articole care relatează un fapt de vigilență petrecut în cursul nopții de 13/14 mai 1991, în dreptul podului peste râul Strei, mai precis la km 468—500 dintre stațiile Simerla — călători și Furdaș.

Nu ne propunem să detaliem ce s-a întâmplat atunci. Facem numai precizarea că la punctul cu pricina, pe firul 2, un tablier era în pericol, fiind aplecat asupra gabariturii liniei vechi, amenințând siguranța circulației în zonă, tocmai într-un moment în care urmau să circule două trenuri de călători de rang superior, rapidul 23 și accele-

ratul 436, din direcții diferite.

Pentru evitarea unui eveniment grav de cale ferată, datorită vigilentei ceferiștilor prezenți la datorie, aceștia au primit binemeritate recompense. De curind, la propunerea conducerii regionalelor C.F.R. Timișoara, Brașov și Cluj, de care aparțin respectivii ceferiști, s-au acordat premii speciale pentru destoinicia ceferiști Vasile Fat, impiecat de mișcare despozițor la stația C.F.R. Simerla — călători, Coca Ioan, mecanic de locomotivă și ajutorul său Leonte Mihai din depoul Sighișoara, care au remarcat trenul rapid 23, Glos Gheorghe, mecanic de locomotivă și ajutorul de mecanic, Borony Tiberiu din depoul Dej. (IOAN JURA, colaborator).

DIN TARĂ

A CĂZUT GUVERNUL!

Sub presiunea grevei generale a minerilor din Valea Jiului, Guvernul a căzut. Domnul prim-ministru, Petre Roman, a prezentat președintelui, Ion Iliescu, cererea de retragere.

Guvernul demisionar va continua să-și exercite atribuțiile până la formarea unui nou guvern.

Ieri, reprezentanții ai Ligii Minerilor din Valea Jiului au fost primiți de președintele Ion Iliescu.

● CUBA ȘI ZAHARUL. „În relațiile cu Cuba sînt probleme nesoluționate și considerăm că ele se datorează partenerului extern” — afirmă dl secretar de stat, Napoleon Pop. Din angajamentul de livrare a 80 000 tone zahăr, Cuba n-a livrat decît jumătate, iar din contul datoriilor externe — nimic. Vasul trimis ultima oară pentru a încărca zahărul a părăsit insula după 45 de zile de așteptare, așa cum a venit. Contractele „angajant — dezangajant” după cum le-a etichetat șeful Departamentului Comerțului Exterior, încheiate pe vremea C.A.E.R.-ului, nu includ, din păcate, clauzele pentru plata daunelor. În prezent se discută livrarea a 25 000 tone zahăr contra unor cantități de untură, fasole și făină. Și totuși, cu datoria cum rămîne?

● 315 MILIOANE DOLARI PENTRU CERNAVODA! La 16 septembrie guvernul Canadei a aprobat un credit de 135 milioane dolari destinat finanțării lucrărilor la primul grup al centralei electrice nucleare de la Cernavodă. Acest suport financiar va fi destinat atît pentru impulsivarea lucrărilor pe șantier, prin achiziționarea de echipament necesar centralei, cît și în derularea programului de pregătire a cadrelor. Se estimează că primul grup al centralei energetice, cu o putere de 60 MW, va avea condiții de punere în funcțiune la sfîrșitul anului 1994.

● NOMENCLATURISTI FĂRĂ PRIVILEGIU. Guvernul Bielorusiei a hotărît anularea tuturor privilegiilor acordate veteranilor P.C.U.S. Potrivit agenției TASS, anual, aproximativ șase milioane de ruble se cheltuiau din bugetul republicii pentru acoperirea pensiilor mari și a gratuităților în transport, odihnă și tratament ale pensionarilor și nomenclaturistilor. Hotărîrea prevede ca acești veterani să-și primească în continuare pensiile pentru activitatea prestată în cîmpul muncii. Ca toți muritorii de rînd.

CUVÎNTUL LIBER

COTIDIAN INDEPENDENT

ANUL III
NR. 462

VINERI,
27 SEPTEMBRIE 1991

4 PAGINI • 3 LEI

Dreptul la opinie

Anunțul R.A.G.C.L. Deva publicat în ziarul din 10.09.1991 pune în evidență imposibilitatea acestui agent economic de a-și achita datoriile față de partenerul său de contract — RENEL, Filiala Electrocentrale Deva — din cauză că asociațiile de locatari nu ar achita contravaloarea serviciilor prestate în favoarea locatarilor.

Asociațiile de locatari achită R.A.G.C.L.-ului contravaloarea serviciilor de gospodărie comunală real prestate, dar nu au înțeles și nu vor înțelege să achite sumele cuprinse în facturi, care au fost stabilite unilateral, fără a se uzita de aparate de măsură și control, verificate și garantate metrologic, sau, în lipsa acestora, fără a respecta normele STAS 1343—58, sau 1478—84, precum și prevederile Decre-

tului 56 din 07.02.1990.

Referitor la taxa de anticipație, opinăm ferm că nu mai este de actualitate, corect fiind ca prestatorul de servicii să lucreze cu capital propriu, și, în cazul cînd beneficiarul nu achită datoriile real pretinse, să i se aplice majorări legale.

În prezent, R.A.G.C.L. menține prevederile contractuale încheiate cu asociațiile de locatari în anul 1981, cu toate că, în repetate rînduri, acestea din urmă au solicitat actualizarea contractelor în sensul de a fi puse în concordanță cu prevederile legale.

I. NISTOR — președinte,
S. MARTON — secretar
Comisia pentru
reprezentarea asociațiilor
de locatari din municipiul
Deva

ÎN ZIARUL DE AZI:

- Drumul spre adevăr
- George Coșbuc — 125 de ani de la naștere
- Societatea comercială „Casial” S.A. — prestigioasă unitate producătoare de ciment.

Orașul... văzut de sus.

Imagine a centrului Devei luată din avion.

Foto PAVEL LAZA

UNA PE ZI

- O bunică asistă la controlul medical al nepoatei.
- E foarte sănătoasă, o laudă medicul. O să trăiască o sută de ani!
- Și ce-o să mă fac eu cu o nepoată de o sută de ani! — se jămăntea bunicuța...

FLASH!

● „ARDEALUL, PĂMÎNT ROMĂNESC”. Se găsește în librării volumul lui Milton G. Leher „Ardealul, pămînt românesc”, purtînd ca subtitlu „Problema Ardealului văzută de un american”. Cartea a apărut la Editura „Vatra Românească” din Cluj-Napoca. (V. R.)

● „BUCURA” NE RECOMANDĂ. Secția croitorei comandă a cooperativei meșteșugărești „Bucura”, din Hăjeș, a fost aprovizionată cu materiale de calitate: catifea, stofe din lînă, mă-

tase naturală, saten și dantelă — majoritatea de import. Populația este invitată să deschidă comenzi la secția amintită, unde este asigurat unicatul (E. S.).

● EXPOZITIE. În cadrul acțiunilor prilejuite de Săptămîna Crucii Roșii, a fost organizată, la Biblioteca Județeană Deva, o expoziție cu cărți, afișe și pliante de profil. Expoziția a fost realizată de filiala județeană Hunedoara de „Cruce Roșie”, în colaborare cu instituția gazdă. (V. R.)

● MAGAZIN MODERNIZAT. Ieri s-a redeschis, după modernizare, magazinul „Prîla” nr. 10, situat lângă restaurantul „Cuibul Veseliei” din Deva. Aici se

desface toată gama de produse lactate și de pâncificație, precum și produse de cofetărie, acestea pînăndu-se consuma și pe loc. (N. T. J.)

● DONAȚIE. O delegație din Elveția, condusă de dl Kurt Fenne, de la Spitalul din Langenburg, a vizitat Spitalul Municipal Petroșani și a donat acestei instituții o autosanitară, aparatură de anestezie generală, obstetrică, echipamente pentru sala de operații, medicamente etc. Ajutoarele vor continua. Gesturi umanitare, de suflet nobil. (S. G.)

● EA GRANITA... Am fost „vameș” cîteva ore la Vama Nă-

dlac. Lume multă, diversă. Noi am reținut doar două cazuri... hunedorene: Rozalia Negru, din Deva, dorea să ducă în Ungaria ciorapi supraelastici, ciorapi — pantalon pentru copii, maieuri, tricouri, electrozi etc. Cantitățile ce depășeau cerințele legale. Asemenea și Ioan Delu, din Hăjeș. Tot ce n-a fost legal, a fost, însă, confiscat. (I. J.)

REPORTER

FLASH!

DIN LUME

SOCIETATEA COMERCIALĂ „CASIAL” S. A. DEVA

Prestigioasă unitate producătoare de ciment

• Un colectiv puternic, bine organizat și condus
 • Volumul producției „la zi”: cam 80 la sută față de cel realizat în 1989 (oricum, la nivelul solicitărilor beneficiarilor, având în vedere că, în țară, activitatea în construcții s-a diminuat considerabil)
 • O beneplacită liberalizare privind încheierea, pe cont propriu, a unor contracte cu parteneri externi • E drept, au crescut salariile, dar mai ales preturile
 • Costul transportului unei tone de ciment — jumătate din prețul unei tone de ciment produse • Și totuși — lipsa de vagoane C.F.R. frânează desfășurarea • Programele de lucru se accelerează acum, nu așteptăm iarna • Aprovizionarea tehnico-materială — derogată de blocajul financiar • Disciplina tehnologică și a muncii — în continuă îmbunătățire • Ca și condițiile de lucru și sociale ale angajaților • Accent major pe exploatarea și întreținerea agregatelor, utilajelor și a instalațiilor • Rețehnologizarea — un termen la modă, dar nu chiar simplu de realizat • Poluarea? Da, e o problemă. Se va rezolva în timp
 • Cine dorește să cumpere ciment și var, se poate adresa zilnic la sediul fabricii din Chișcădaga.

Primul întâlnit, după mai mult timp, la Fabrica de Ciment de la Chișcădaga, sau Intreprinderea de Lămpi Deva, ori — mai nou societatea comercială „Casial” S. A. Deva a fost o cunoștință mai veche. Bucuros de întâlnire, ne-am dat binete și ne-am adresat, așa cum se obișnuiește, banala întrebare: „Ce mai faci?”
 „Mă bine, măi spune. Au venit vremea noi și ne bucurăm. Trebuie însă ca prin efortul fiecăruia, să le facem și frumoase și fructuoase. Aici, la fabrică, toți cimentarii ne vedem de treabă, realizăm programele de producție stabilite, vindem corespon-

zător marfa și luăm salarii mulțumitoare. Că nu s-a la nivelul prețurilor, asta este altceva.”

Ma bucur să aflu asemenea vesti tonifiante, în realitatea dură, asincronă de evoluții politice, economice și sociale, pe care o trăim.

„Și se vrea să mai spun ceva. Uneori s-a adăugat cunoștința mea. Dacă în anul 1989, adică bine pentru toată lumea, mai exact spun pentru cei hărnic, cinstiti și serioși, se împlinise pentru că la conducerea firmei avem un om cu cap și cu suflet, în persoana dlui director Vasile Deac.”

RITMICITATE, CALITATE, EFICIENȚĂ

Convorbire cu dl ing. VASILE DEAC,
 directorul S.C. „Casial” S. A. Deva

— Vorbește lumea, dl director, (că d-ai-a-i liberă, ca să vorbească orice), că la Chișcădaga, la fabrica de ciment adică, oamenii sunt mai fericiți ca în alte părți, că primesc, că, salarii „grase”. E adevărat?

— Nu știu și nu cred că la noi se câștigă mai bine ca în minerit, siderurgie, C.F.R., energetică. Nici nu-l cazul de comparații. Oamenii noștri își iau salariile majorate, ca peste tot, după munca depusă și rezultatele obținute. Sigur, sunt bune, pentru că și domeniul este mai greu, se lucrează foc continuu, iar atunci când este nevoie, vin și sâmbăta și duminică la serviciu toți cei chemați, așa că ne realizăm și depășim programele de producție stabilite și deci câștigurile sunt corespunzătoare.

— Dar producția este superioară anilor trecuți? Lui 1989, de exemplu?

— Nu, este mai redusă, cu vreo 20 la sută. Cum se știe, în întreaga țară, după revoluție, activitatea de construcții a intrat într-un con de umbră, cererea de ciment s-a diminuat. Satisfacem însă toate cerințele. Din păcate, lipsa vagoanelor C.F.R. și neritmicitatea în asigurarea lor — de, au și cererile S.R.L. nu?, după care vine duminica — ne îngreunează expedierea produselor spre beneficiari. Ca să nu mai vorbim de prețurile prohibitive practice de transportul mărfurilor pe calea ferată. Costul unei tone de ciment transportate vagonabil este jumătate din cel al tonei de ciment produse. Mi se pare aberant.

— Dar exportul?
 — Exportul merge bine, întreținem relații, în continuare, cu parteneri tradiționali — prin calitatea cimentului nostru și prin

operativitatea în livrare — un extras de lucru și nu venit noi solicitatori, așa că, din acest punct de vedere, avem o activitate destul de bună.

— Cum reușiți să vă asigurați cele necesare procesului de producție: energia, păcura, gazul metan, cărămida refractară, piesele de schimb, sacii ș.a.m.d.?

— Sintem și sprijinți — prin repartițiile pe plan intern — dar ne ajutam și singuri — prin posibilitățile de export — import pe care ni le creem — așa că nu prea ducem lipsă de combustibil și materiale. Mai rău este, însă, că sintem și noi prinși în acest angrenaj inert al blocajului financiar și nu prea avem cu ce achita anumite datorii, iar unele întreprinderi își limitează comenzile de ciment. Dar sperăm să se rezolve și această problemă, care afectează, de fapt, întreaga economie națională.

— Și atunci toate condițiile de desfășurare a producției vor fi optime?

— Nu chiar toate și nu chiar optime, însă activitatea va decurge mai bine, continuu, cu mai mare eficiență și la niveluri de calitate sporită a produse-

lor. Desigur, aceasta presupune o preocupare permanentă și depășirea responsabilității pentru întreținerea și exploatarea utilajelor, agregatelor și instalațiilor, efectuarea la timp a reparațiilor și reparajilor, respectarea severă a normelor de protecție a muncii.

— Reveniți-vă, pe scurt, dl director, la cei care au aceste atribuții, la oamenii de la S.C. „Casial” S. A. Deva.

— În general, sint buni meseriași, conștiincioși și devotați profesiei, preocupati de mistuna lor — exceptându-l, nu-l așa?, pe cei care nu sint — conștiincioși că de munca depusă și de rezultatele obținute depind salariul lor, existența lor și a familiilor. Aș mai menționa că nu am disponibilizat pe nimeni, dimpotrivă, am angajat 260 de muncitori noi, în majoritate absolvenți ai liceului de specialitate, încît avem efectiv complet, la nivelul capacităților de producție și de plată, al resurselor și programelor pe care ni le-am stabilit și că, împreună, prin conlucrare și înțelegere, încercăm să menținem întreprinderea la un nivel corespunzător de fabricație, de disciplină și de salarizare.

Dacă se slăbește cureaua sistemului centralizat al aprovizionării tehnico-materiale și al relațiilor export—import, lăsându-se cit mai mult inițiativa agenților economici de a-și rezolva problemele stringente pentru soarta producției, activitatea acestora nu poate fi decât benefică pentru țară, eficientă.

Iată, din luna iulie a.c., conducerea S.C. „Casial” S. A. Deva a început să

vantaje evidente de ambele părți.

Intenția și dorința conducerii acestei mari și importante unități producătoare de ciment — marfa mult solicitată la export — sint de a extinde încheierea de contracte și cu ceilalți parteneri de peste hotare, din Spania, Olanda, Coasta de Fildeș, Africa etc.

Și un prim rezultat concret de import: o însem-

RELATIA EXPORT-IMPORT - IN CONTINUA DEZVOLTARE, PERFECTIONARE

încheie direct, fără intermediari, contracte de export cu unii parteneri. „Avantajele sint multiple, remarcă dl director Vasile Deac: un preț mai bun, deocamdată, cu 10—12 la sută decît cel de pînă acum, prin eliminarea comisionului, iar plata mărfii ni se face mai rapid”.

Știind exact cit a exportat și ce valută a încasat, întreprinderea poate să-și stabilească eventuale importuri de echipamente, piese de schimb sau tehnologii, asigurînd fluidă, eficiență și calitate producției. Astfel, un contract încheiat cu un partener din Austria își va începe în curînd derularea, în bune condiții și cu a-

nată cantitate de cărămidă refractară de la un partener serios — cărămidă extrem de necesară pentru înzidirea cuptoarelor, de foarte bună calitate, dar și avantajoasă ca preț în valută — urmează să fie trimisă curînd pe adresa S.C. „Casial” S. A. Deva.

Sigur, este firesc, imbucurător și, mai ales, extrem de necesar ca, în drumul ireversibil spre economia de piață, guvernul să mai stopeze gama și coordonarea oarbă de către structuri anevoioase, anchi-lozate în tipare, să lase libertate și inițiativă agenților economici, întreprinzătorilor care știu ce vor și vor să facă ce știu. De bună seamă, în interesul general al societății.

CONDIȚII SOCIALE ÎMBUNĂTĂȚITE

Preocuparea și eforturile conducerii societății sint orientate, cu perseverență și atenție, deopotrivă, spre producție și spre oamenii care o realizează. Salariile de aici se bucură azi de condiții corespunzătoare de lucru, dar și sociale, astfel încît munca să le fie mai ușoară și mai spornică.

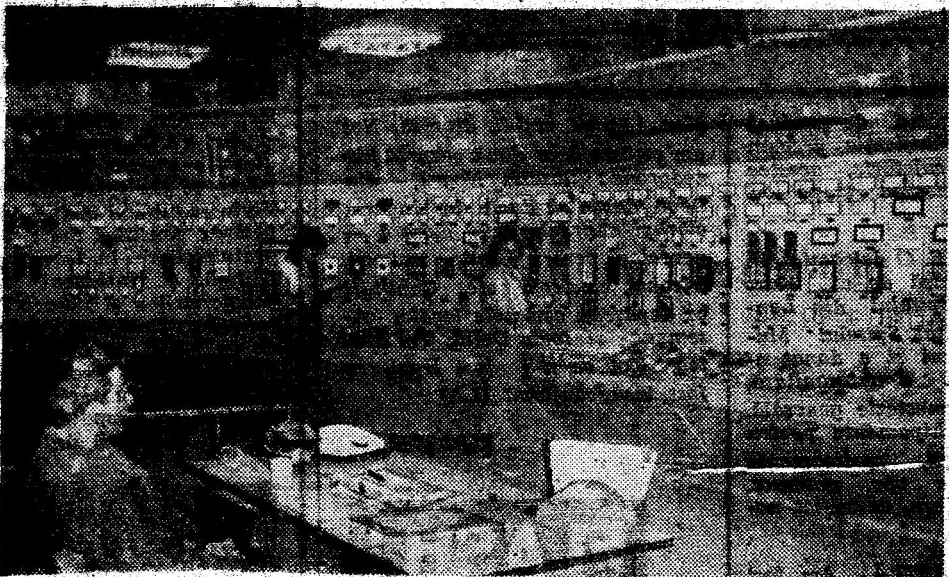
Întregul personal al întreprinderii beneficiază de cinci zile în plus la concediul anual de odihnă, ca urmare a condițiilor de

lucru și de mediu specifice fabricilor de ciment. De asemenea, întreprinderea le asigură, gratuit, tuturor salariaților săi, transportul la unitate și de aici acasă, se îngrijește de viața tinerilor în cămăcele proprii de nefamilisti, de pregătirea viitorilor angajați la liceul de specialitate din Deva.

La vestiare, la locurile de muncă, la cantină, au în permanență apă, lumină, căldură. Venind vorba de cantină, trebuie spus

că aici se servește zilnic o masă caldă, cu 2—3 feluri de mîncare, de calitate și consistentă, în condiții igienice și la prețuri accesibile. Un meniu complet pentru abonați costă 55 lei, din care întreprinderea suportă 20 lei.

O altă înlesnire pe care o au angajații S.C. „Casial” S. A. Deva este cumpărarea cimentului și a varului necesare pentru nevoile proprii, la prețuri reduse față de cele aplicate celorlalți clienți.

Tehnica modernă și cea de calicul însoțesc pe tot parcursul fabricația cimentului.

MAGAZINUL PROPRIU DE DESFACERE ÎȘI AȘTEAPTA CLIENȚII

Sigur, în cea mai mare parte, producția de ciment realizată la S.C. „Casial” S. A. Deva este destinată beneficiarilor interni și externi, în baza contractelor încheiate. Și, spre lauda sa, societatea își organizează operativ toate obligațiile.

Dar o cantitate de ciment și de var, destul de însemnată de altfel, poate fi cumpărată de către cei ce doresc, direcți de la magazinul propriu de desfășurare al întreprinderii.

Deci, pentru procurarea oricărui cantități de ciment și var — în saci sau vrac —, agenții economici, întreprinzătorii particulari, populația se pot adresa zilnic la sediul fabricii din Chișcădaga, eventual după ce l-au contactat pe furnizori la telefoanele: 15335, 11009, 13140, 1.2/interior 165.

Prețul de livrare, mai nou, al tonei de ciment este de:

4100 lei (saci) — sortimentul PA 35;
 • 2800 lei (vrac) și
 3800 lei (saci) — sortimentul M. 30.
 Costul de livrare al unei tone de var este de:
 • 4500 lei (numai la saci)

Pagina realizată de:
 DUMITRU GHEONEA,
 ION CIOCLEI
 Foto PAVEL LAZA

• 3100 lei (vrac) și

GOSINZEANA

CONTRAPUNCT

Drumul spre adevăr

De prea multe ori drumul spre adevăr este tragic. Căse se mai îndoiește, n-are decît să citească celebra carte a lui Hans Jentsch, SPOVEDANIE PENTRU INVINSI, editată la Paris în 1929, iar la noi acum, pentru întâia dată (Ed. Dacia). Ea cuprinde experiența dureroasă a unui om fundamental cinstit, care, în contactul nemijlocit cu realitatea comunistă, s-a văzut trădat în credințele sale cele mai sfinte.

Intellectualitatea occidentală de stînga, prin creditul nău pe care l-a acordat comunismului, a avut un rol important în ascensiunea și menținerea Uniunii Sovietice, înțitul stat al muncitorilor și țărănilor". A făcut parte și Panait Istrati din această intelectualitate dar, spre deosebire de majoritatea ei, lui i-a trebuit un timp foarte scurt pentru a-și da seama de infamiiile care se ascundeau sub sloganele "dictaturii proletariatu-lui". Cunoscut pentru mi-litantisimul său proletar, el însuși proclamîndu-se "bolșevic", a fost învitat

la Moscova pentru a par-ticipa la cea de-a zecea aniversare a Revoluției din Octombrie. Cu acest prilej, a stat în Dniune șaisprezece luni, timp în care a cunoscut-o sub toate aspectele, de la Cer-cul Polar, pînă la Caucaz. Revelația crincenelor adevăruri pe care le constată acolo îi dă, peste cap toate convingerile și-l umple de revoltă. Consi-deră că e de datoriu lui morală să aducă la eu-nostința întregii lumi adevărata față a comu-nismului. Așa se naște a-cestă carte, care strî-nește din prima clipă reacția violentă a stîngii europene: e ostracizat, considerat trădător, acu-zat de pactizare cu ca-pitalismul și chiar ca fascismul. Erau însă ris-curi pe care le prezăsu-se: „Ceea ce aduc aici — scrie el — sînt con-vingeri care mă costă scump și ar putea într-o zi să mă coste chiar via-ța”. Totuși, nu poate să tacă deoarece „cum să ierți pe cei care ies din

sinul ei (al „clasei mun-citoare”), se proclamă e-nite, își impun salarii bune pentru galerie și în schimb sufocă, strivesc, fură, violează, omorîră în tăcere? Nu-i oare aici, pentru totdeauna, fal-imentul unei Revoluții?”

Minchuna și ororile la care e martor dîncolo de patemkiniazele festiviste, îl în într-o permanentă stare de indignare, ce do-dindește expresii de o ve-hementă ucigătoare. No-menclatura și profito-rii săi profitorul mărunt al revoluției este identificat instan-taneu și învitat la stîlpul in-famiei fără nici un mena-jament: „Acest director este un porc, începînd cu creierul său și terminînd cu enorma-i burtă. Iar în jurul lui începe să se a-dune tot ceea ce „dic-tatura proletariatu-lui” are mai porces și de o stu-penie feroce”. După a-semenea diatriba, întîm-nat parcă el însuși de ac-centele-i pamfletare care i-ar putea aduce acuza de subiectivism, simte nevoia să-și justifice re-

volta. Devine atunci pă-tetic, dar nu mai puțin vehement: „Pot oare să te menajez, lepădătură mirsăvă? (...) Pot con-simți fără rezerve la extin-derea în lume a metodei clasei muncitoare, trepuie să scriu că numai tu, singura, ai dreptate? Că numai tu, singură, ai drep-tul să vorbești? Că nu-mai tu știi să construiești socialismul?”

Intellectual de o supre-mă onestitate, adevînd, i-nțitul, cu întreaga sa bună-credință la comu-nism, Panait Istrati, are meritul de a fi unul din-tre primii scriitori ai lu-mii care și-au dat se-a-ma de adevăr și au de-nunțat caracterul nu nu-mai falimentar, ci și cri-minal al ideologiei țap și al sistemului pe care ea l-a născut. Delectabi-lă sub aspect literar, e-xemplară ca ființă mo-rală și revelatoare pentru toți cei ce ar mai avea îndoieli, SPOVEDANIE PENTRU INVINSI este una dintre cele mai im-portante apariții editoria-le ale acestui an.

RADU CIOBANU

George Coșbuc — 125 ani de la naștere

UN UNIVERS CONVENȚIONAL ȘI ROMĂNESC

La 20 sept. a.c. s-au îm-plineit 125 de ani de la naș-terea creatorului „Nunții Zamferei”, primitiv entu-ziașt de Tita Maiorescu. Trecînd Carpații în Rega-tul României, drumul său a fost unul de glorie lite-rară, în 1893 debutînd edi-torial cu volumul „Balade și idile”, pentru ca peste trei ani să-i apară „Fire de tort”. Ulterior, se de-dică vieții de animator cul-tural și traducător. În a-cestă postură, inițiază pu-blicarea revistelor „Vatra”, „Sămănătorul”, „Viața li-terară”, lucrează la tradu-cerea unor capodopere ale literaturii universale — „Eneida”, „Odiseea”, „Di-vena Comedie”, „Saconta-la”. În 1899 publică lu-crările de proză — „Răz-boiul nostru pentru neafir-nare” și „Povestea unei co-roane de oțel”.

Se afirmă despre George Coșbuc că este, poate, printre cei mai dificili poeți români, deși poezi-le sale au fost și vor fi recitate cu atitudine. În cazul său, cercetătorul are de a face, pe de o parte, cu o perspectivă sociologi-că, iar pe de alta, cu una estetică, cu deschidere chiar spre estetism. Prima tră-sătură a creației este pu-să în legătură cu „fărăni-simul” scriitorului, combinat cu moralismul pragmatic al tribuniștilor, rezultînd de aici necesitatea educa-ției poporului, spre evita-rea ignoranței, sursa tutu-ror rețelilor ce se abat a-supra lui. Încercînd o comparație cu Eminescu, criticii arată că autorul „Luceafărului” „...a în-tro-dus în literatura română un suflu nou, iar Coșbuc o mișcare nouă, purificată da, însă mai puțin „ener-getică”. Distanța dintre ei

este aceea de la substanță la stil. Coșbuc înfăptu-iește în creația sa „salo-nul natural al limbii ro-mâne, un univers, în ace-lași timp, convențional și românesc”.

Fără a-și fi precizat o estetică, ci o concepție teoretică despre poezie, Coșbuc este un spirit ra-ționalist. Observațiile sale asupra literaturii populare, pe care a luat-o ca model, fără a fi constrins de a-cesta, și asupra limbii, își au un fundament științific. Poetul se întoarce însă mereu la expresivitatea „proverbială”, sentențioasă, extrasă dintr-o vocație poetică naturală. Românul, după părerea lui, vede ce vorbește. Lumea lui Coș-buc este un spectacol in-ventat, de la ceremonialul general uman, nunta ori moartea, și feeria arhaic-infantilă, hibernală sau estivală („Iarba pe uliță”, „Noaptea de vară”) pînă la feeriei pur („Nunta în coșul”). O singură morală are această lume feerică, încîntată de propriile-i jo-cufi: buna dispoziție și demnitatea naturală. Iar „țărănilor poetului este ipso-taza bunului simț al po-porului nostru; este un cavaler” care n-a cunoscut armura barcă și „noble-țea” pașurilor, dar care poate dovedi scîlpirea spi-rituală a saloanelor euro-pene cele mai rafinate. George Coșbuc trăiește și va trăi în conștiința ne-amului prin „Decretul către popor” (eroul legislator), „Moartea lui Gelu” (eroul tragic și mesianic), „Pașa Hassan” (eroul prin exc-e-lență războinic). Și mereu vom vărsa o lacrimă, re-citînd „Tre, Deamne, și toți trei”.

MINEL BODEA

Cu gândul la expoziția retrospectivă a pictorului Iosif Matyas. Foto PAVEL LAZA

P O A T E

Domnițe Simion Colcer, din Deva, poezia dum-neavoaștră, ektent de con-bativă nu o putem reda în întregime din lipsa de spațiu, la care se adaugă și lipsa calităților artistice. Totuși: „Stau și mă gin-desc întruna / Ce-o să mai

apară iară / În ziare și re-viste / Din viața asta-ama-ră. / Unii scriu să-și trăcă-anii / Alții să ia gologanii / Iar o parte mai degrabă / Scriu ca să se afle-n treă-bă”. Poate aveți și dum-neavoaștră dreptate!

Urmărind expoziția de icoane pe sticlă a copiilor, organizată de clubul hu-medonean destinat lor și deschisă în incinta Casei de Cultură din Hunedoara, rămîi impresionat de mo-dul în care fenomenul rîngies — abordat în for-me bogate și cu o largă-viziune — este oglindit în creația lor; de extraordi-nara uimire și regăsire; de extazul pe care-l tră-iesc în fața unor aspecte ca Iovierea, Înălțarea Dom-nului, Geneza etc. La vîrsta de 4-10 ani, do-mniștii sînt talenți precoci, paritatea și căldura imaginii lor, modul ingenios în care își concep compozițiile artistice, deși tot alt de bine ar putea

să copieze, mai mult sau mai puțin izbutit, ceea ce sînt admirînd o acoană, creație a unui meșter stră-vechi, fie în casa părin-tesc, fie în altă parte, sau prin ceea ce le trans-mite profesorul care îi îndrumă.

În expoziția copiilor am văzut creații care aduc ceva din naivitatea spe-cifică picturii populare, înedatul observației infan-tile, de fiecare dată sine-ră, care nu încearcă să tră-zească cu gândul la calitatea lucrării a lucrării propriu-zise. Au impresionat în mod deosebit lucrările rea-

ROCHIA DE FRUNZE

Descultă-n septembrie,
Într-o rochie de frunze,
Alerg zăpăcită de-amurg
Să cauți pădurea
În văile-ascunse,
De parte, de parte de burg.

Și nu știi cum timpul
Își schimbă culoarea,
Punctual prin anotimp,
Descultă-n septembrie,
Să nu simți schimbarea,
Aproape, departe în timp.

MIOARA GHURGIU-RAPAS

CALATORII LIVREȘTI

O corabie tainică
plăsmuită din nostalgii,
din pescăruși și soare,
din azurul insulelor pierdute
în nesfîrșitul memoriei
mi-a legat sufletul de catargele ei,
gata mereu de plecare,
în jurul aceluiași giud,
înbind pînă la suferință marea,
întreaga-mi ființă devine val,
pe care plutește corabia
plămădită și replămădită
la fiecare adiere a sufletului.

IONEL AMARIUTEI

SĂ FI ROMÂN!

Să fii român
Și să fii legat de acest pămînt
Prin înfăptite fire de lărbă,
Prin copaci grei de rod,
Prin dimineți și nopți,
Prin vorbe, prin tăcere,
Prin izvoare,
Prin dealuri și munți,
Prin nume...

Să fii român,
Și să te simți cu adevărat acasă
Numai aici,
În locul
Ce poartă o fărîmă
Din trupul tău,
O fărîmă din sentimentele tale...
Să fii român
Și să cultivi numele tău
Prin numele urmașilor tăi.

GELU NEGREA

T O A M N A

Îmbracă arțarul cu dor de culoare,
Dor chinuit de spațiu și lumină,
Incandescente, brumele-n retină,
Dansează dansul verii care moare.

TON CIOCLEI

TOAMNĂ MUNCHENEZĂ

Lumini și umbre se urmăresc șagălnic
pe turnurile gotice ale bătrînelui burg,
un nour stingher stă agățat
de turlele catedralei din Marienplatz,
septembrie ne mîngie cu un buchet
de raze aurii, în timp ce violonistul
tînăr cîntă adagio de Tomaso Albinoni,
și lumea se face dintr-odată
mai bună și mai frumoasă,
ai vrea să oprești timpul în loc,
cîțiva oameni arunca monede în cutia
viorii, dar e limpede că tînărul
violonistul nu cîntă pentru bani,
nici pentru oameni,
ci pentru soarele de deasupra;
într-o vitrină se odihnesc vechi tomuri
în caligrafie gotică,
descifrîndu-le tiflurile, înțelegi
că istoria se înfăptuiește în această
clipă,
între dangătul îndepărtat al unui clopot
și trecătoarea blondă, surzînd luminii din jur.

IONEL AMARIUTEI

EXTRAORDINARA UIMIRE A COPIILOR ÎN FAȚA LUMII!

lizate de Miruna Belei, Paul Jurca, Marius Roșci, Marcel Ionescu, Radu Crai-nic, Cristiana Andrășescu, Daniela Furdui, Mirela Costache, Ana Sorescu, Do-rina Potoraș, Carmen Costa, Cristina Gheorghită, Ru-xandra Coroiu, Ana Kato-ria, Maria Mărgineanu, Cristina Schiau, prezentînd generice ca: „Înălțarea Domnului”, „Crucificarea”, „Adam și Eva”, „Nașterea lui Iisus”, „Jefuirea lui Hristos”, „Păcatul”, „Sfin-tul Gheorghe ucide balaurul”, „Botezul Mintuitoru-lui”, „Nașterea”. Unele dintre acestea redau, la

modul clasic, chipuri cu-noscute, altele sînt minu-nate alegorii, tatonează supranaturalul basmelor.

Toate lucrările se con-stituie într-un șirag de creații încîntătoare, care ar ședeia foarte bine în ca-săle noastre, în intimi-tatea celor care cred în ceva mai, presus de ființa și posibilitățile lor. Credem că o asemenea expoziție ar trebui organizată și în alte localități ale județu-lui, pentru ca oamenii să cunoască creația copiilor, să vadă că ceva s-a schim-bat în mentalitatea lor. În modul în care sînt educați, că ceva s-a întîmplat în țara asta după Revoluția din Decembrie.

MINEL BODEA

Masa PUBLICITATE

GONVOCARE

● **DUMINICĂ**, 29 septembrie, ora 13, va avea loc, la Stadionul „Dacia” Orăştie, aşurarea publică a Asociaţiei „Credinţa Adevărată” Martorii lui Iehova, având ca scop readevărurilor biblice. Vă aşteptăm cu drag, indiferent de religie, cult sau naţionalitate. (5511)

ANIVERSARE

● „LA mulţi ani!” şi mult noroc în viaţă pentru Diana Cosmina Florea, care împlineste azi 14 ani. Cu dragoste, mătuşile şi unchiul din Gurasada. (5537)

VINZARI

● VIND casă Deva, A. Vlaicu nr. 93. (5539)
● VIND Lada 1200, combi, verde, cu baterie şi cauciucuri noi. Telefon 957/31072. (MP 385)
● VIND motor tăiat lemne. Hunedoara, telefon 957/15326. (5333)

U.T.B. GEOAGIU-BAI, S.C. „VATRAMONT”

FOST UNCAP

Oferă servicii de bună calitate, cazare 90 lei/zi, masă 150 lei/zi, tratamente în funcţie de proceduri. Un sejur de 12-18 zile, cură completă, la preţuri avantajoase (c. 4673)

STAȚIUNEA DE CERCETĂRI SILVICE

SIMERIA

str. Biscaria, nr. 1

VINDE LA LICITAȚIE, în ziua de 30 sept. 1991, ora 10:

● cal de muncă.

Informații la telefon 61254. (654)

DIRECȚIA GENERALĂ PENTRU AGRICULTURA

ȘI ALIMENTAȚIE

HUNEDOARA-DEVA

CASA AGRONOMULUI DEVA-MINTIA

Organizează cursuri intensive de pregătire pentru:

● mecanizatori agricoli și rutierști.

Pe durata școlarizării, se asigură cazare și masă la Casa Agronomului Deva.

Relații suplimentare la telefoanele: 28963, 18762, între orele 8-15. (648)

● VIND casă. Deva, str. Privighetilor, nr. 6, lângă cetate. (5534)

● NUMAI astăzi vind înscriere Dacia 1300, din decembrie 1989. Deva, telefon 13461. (5536)

● VIND cazan fabricat tuică. Deva, telefon 24882. (5538)

● VIND Dacia 1300, Hunedoara, telefon 15725, zilnic 16-22. (5081)

● VIND înscriere Dacia (dec. 1987). Informații Hunedoara, telefon 21225. (5082)

● VIND casă cu grădină în Blăjeni. Telefon 51310, Brad. (5532)

● VIND piese schimb Renault 5 Alpine, mobra Hoinar, stare bună. Deva, telefon 25436, după ora 16. (5530)

● VIND autodubă Peugeot, 75, stare excepțională, capacitate transport 1,6 tone, fabricație 1985, benzină, consum 9 l/100 km. Deva, telefon 25493. (5453)

● VIND înscriere Dacia 1300, 1988. Hunedoara, telefon 22189. (5527)

● VIND motocicletă MZ

125. Simeria, Șoseaua Națională, nr. 78. (5328)

● VIND caroserie Dacia 1300, Deva, telefon 23152. (5515)

● VIND medicament Germania, Steinhörit, pentru dizolvarea calculilor biliari. Deva, telefon 23145, după ora 16. (5512)

● VIND pisică siameză, Deva, telefon 14387. (5541)

DIVERSE

● CAUT, pentru un an, doi giranți cu casă sau mașină beneficiind de 50 la sută dobândă pentru valoarea girată (acte prin notariat). Hunedoara, telefon 17042. (5531)

SCHIMB DE LOCUINȚĂ

● SCHIMB garsonieră București, cu similar Deva. Informații telefon 28064, Deva. (5542)

S.C. PREFCIM BRATA SCS

Hunedoara, str. Serei, nr. 15, telefon 20254, vă oferă cu plăcere:

■ Servicii de transport cu cca. 30 la sută reducere față de tarifele I.T.A., astfel:

● autocamion 10 tone, la tarif de 35 lei/km și 100 lei ora staționare; cursa-gol se taxează cu 50 la sută

● autocamionetă Dacia 1 tonă, la tarif de 20 lei/km și 100 lei ora staționare.

■ Materiale de construcții ca: ciment, var, cărămizi, parchet, faianță, gresie, cherestea, sâmbi gard etc., pe bază de comenzi anticipate, la prețuri avantajoase (sub cele de stat cu cca. 25 la sută), asigurând transportul la domiciliu.

Informații suplimentare la sediul societății, lângă poligonul școlii de șoferi.

Vă așteptăm cu plăcere! (643)

R.A.G.C.I. DEVA

Anunță că, începând cu data de 1 oct. 1991, se va realiza furnizarea apei calde la asociațiile de locatari:

● nr. 3 (Împăratul Traian - blocurile: 4 A, 7, 8, 9, 9 A, 9 B, 10, 11, 12, 13, 13 A, 14)

● nr. 118 (I. Creangă și b-dul Decebal - blocurile: 24, 22, 23, 21, 25, 26)

● nr. 109 (I. Creangă - blocurile: 20, 30, 34, 35, 36, 37, 29)

pină la plata integrală a datoriilor către R.A.G.C.I. Deva. (652)

COMO S.A. TIMIȘOARA

FILIALA DEVA

ȘCOALA DE ȘOFERI AMATORI

Face zilnic înscrieri, pentru luna octombrie a.c., la cursurile practice, teoretice și de legislație rutieră, în vederea obținerii permisului de conducere, categoria B.

Informații și înscrieri la sediul firmei din Deva. Telefoane: 18899 - între orele 8-14; 21837 - între orele 16-21. (515)

S.C. „HAȚEGANA” S.A.

(fostă I.P.I.L.F.)

Organizează licitație, în data de 12.10.1991, orele 10, pentru vânzarea de tractoare și alte utilaje agricole și de industrie alimentară.

Lista utilajelor respective poate fi consultată la sediul societății din Hațeg, str. Progresului, nr. 29. (647)

SOCIETATEA COMERCIALĂ DE CONSTRUCȚII „CONDOR” S.A. - DEVA

cu sediul în Deva, str. Avram Iancu, bloc H.3

Organizează concurs pentru ocuparea postului de:

● șef sector gospodărie comunală

Condiții de studii și vechime:

- absolvenți învățământ superior economic, cu o vechime minimă de 2 ani;

- absolvenți învățământ mediu economic, administrativ sau tehnic, cu vechime minimă 5 ani.

Concursul va avea loc la data de 4 oct. 1991, la sediul societății.

Relații suplimentare la telefon 16267, interior 162. (649)

ȘCOALA PROFESIONALĂ SIBIȘEL

Face înscrieri pentru cursurile de tractoriști rutierști și fasonatori mecanici (drujbii).

Înscrierile se fac în perioada 27 - 30 sept. 1991.

Informații la secretariatul școlii. (651)

COOPERATIVA „CONSTRUCTORUL” HUNEDOARA

cu sediul pe str. Carpați nr. 20, Hunedoara, încadrează timpieri mobilă, categoriile III și V. (631)

CONVOCARE

Joi, 3 oct. 1991, orele 18, la Liceul de Artă din Deva, are loc ședința de constituire a ligii județene a Sindicatelor din Învățământul Preuniversitar. Sînt invitați liderii sindicali din județ, care doresc să se constituie în ligă.

FUNDAȚIA JUDEȚEANĂ A TINERETULUI HUNEDOARA-DEVA

Organizează cursuri pentru șoferi amatori, categoria B, la preț de 8500 lei, începând cu 1 oct. 1991. Relații suplimentare la telefon 956/11917. Înscrieri la sediul nostru, din str. M. Eminescu, nr. 2. (645)

SOCIETATEA SIGMA ORGANIZEAZĂ

Cursuri de pregătire intensivă pentru elevii claselor V-XII, la obiectele:

● limba română

● matematică

● fizică

● chimie

● biologie

● geografie

● psihologie

● cursuri de învățare a limbilor moderne (engleză, germană, franceză, italiană), pentru începători și avansați.

Se asigură material bibliografic pentru toate disciplinele - la cerere.

Se pot asigura testări periodice ale nivelului de pregătire a viitorilor candidați la examenele de admitere, cu metode și procedee moderne.

Relații se pot obține la telefoanele: 21714 sau 11067 (după ora 16).

(641)

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

2700. Deva, str. 1 Decembrie, 35, Județul Hunedoara.
Telefoane: 11875, 12157, 11269, 11827
Telefon tipografie: 25904
Fax: 18061

Întreaga răspundere pentru conținutul articolelor publicate o poartă autorii acestora.

TIPARUL:

S.C. „Polidava” S.A.
Deva, str. 22 Decembrie 257
Tiraj: 21529 exemplare